

A Liszt Ferenc Zeneművészeti Egyetem
rézfúvós kamarazene-tanári pályázatához kapcsolódó

OKTATÓI – SZAKMAI – MŰVÉSZETI KONCEPCIÓ

2025. szeptember 30.
Budapest

Dr. Kresz Richárd Károly
Junior Prima-díjas trombitaművész, tanár

Tartalom

1	Bevezető gondolatok, bemutatkozás	4
2	Vízióm – a jövő rézfúvós kamarazenei műhelye	6
3	Részletes oktatási terv	8
3.1	Óraterv.....	8
3.1.1	Egymásra hangolódás	8
3.1.2	Az óra menete	10
3.2	A szemeszter felépítése	11
3.2.1	Értékelés	11
3.3	A tanév végéig megvalósítandó tervek	12
3.4	Az egyetemi képzés befejezéséig elérni kívánt célok	12
4	A Liszt Ferenc Zeneművészeti Egyetem Rézfúvós Együttese	13
5	Kapcsolattartás bel- és külföldi oktatási intézményekkel	14
5.1	Helyi rézfúvós eseményeken való részvétel – <i>Toborzás és tehetségkutatás</i>	14
5.2	Országos Rézfúvós Kamarazenei Napok – <i>Párbeszéd és Közösségépítés</i>	14
5.3	Nemzetközi Rézfúvós Kamarazenei Fesztivál és Verseny – <i>Fókuszban a kiválóságok</i> ..	16
5.3.1	Nemzetközi kamarazenei együttesek, művészek meghívása	17
5.3.2	A népi hagyományokon nyugvó rézfúvós kamarazenei kultúra megismerése	18
6	Kapcsolattartás és együttműködés az intézményen belül	19
6.1	Kapcsolattartás a Zeneakadémia kamarazenei műhelyeivel	19
6.2	Kapcsolattartás a jazz- és népzene tanszékekkel	19
7	Kapcsolattartás a hazai szimfonikus zenekarokkal.....	20
8	Kamarazene korhű, illetve az adott művekhez illeszkedő hangszerekkel	21
9	Repertoárbővítés	21
9.1	Rendszeres megrendelések kortárs szerzőktől	22
9.2	Átiratok készítése	22

10	Innovatív célok.....	23
10.1	Interdiszciplinaritás	23
10.2	Az együttesek arculatának felépítése és gondozása	24
10.3	Különleges koncerttípusok kidolgozása	24
11	Zárszó.....	25
	Mellékletek	26
	Nyilatkozat	
	Szakmai önéletrajz	
	Ajánlások	
	Egyetemi diploma	
	Doktori oklevél	
	Erkölcsei bizonyítvány	

„Ahogyan ma tanítunk, olyan lesz a holnap.”

(Szent-Györgyi Albert)

1 Bevezető gondolatok, bemutatkozás

Nem véletlenül választottam pályázatom mottójául Szent-Györgyi Albert méltán sokat idézett szavait. Mélyen hiszek abban, hogy a holnap művészi eredményeit a ma elvégzett pedagógiai munka határozza meg. Ez pedig – ahogy az általam most megpályázott pozíció is – felelősséggel jár. Ez a felelősségtudat vezérel és ösztönöz arra, hogy mint tanár és kamarazenesz, mindig a legmagasabb színvonalra törekedjek.

Meggyőződésem, hogy a magyar rézfűvós kamarazene oktatásának ügye – beleértve a zeneakadémiai képzést – sorsdöntő forduloponthoz érkezett. Olyan forduloponthoz, amely lehetőségeket kínál arra, hogy alakítani tudjuk a műfaj további útját. Ezek a lehetőségek pedig az egyetemről kikerülő fiatal művészek szellemiségében és gondolkodásmódjában fognak kiteljesedni. Az általam kidolgozott, és az alábbiakban felvázolt oktatói-szakmai-művészi koncepció mindenekelőtt ezt a célt kívánja szolgálni.

A következő fejezetekben részletesen be fogom mutatni, miként látom a rézfűvós kamarazene-oktatás jövőjét a Zeneakadémián, bevezetésként azonban szeretném megvilágítani annak a személyes és szakmai indíttatásnak a hátterét, amely pályázatom benyújtására ösztönzött.

Visszatekintve arra a szakmai útra, amelyet tanulmányaim megkezdésétől máig bejártam, világosan kirajzolódik, hogy fejlődésemet mindvégig a társas zenélés irányába mutató lelkesedés és kíváncsiság határozta meg. Első kamarazenei élményeimet a balatonföldvári zeneiskolában, illetve a Pécsi Művészeti Szakgimnáziumban szereztem. Zeneakadémiai tanulmányaim kezdetétől azonban már több professzionális rézfűvós együttes munkájába nyerhettem betekintést, s ez tovább fokozta a műfaj iránti érdeklődésemet.

Az egyetemen különböző formációkat építettem magam köré, így született meg az Espresso kvintett és a Concerto Brass'ó, amely együttesekkel országos és nemzetközi versenyeken szereztünk első díjakat. Alakító erejű élmény volt számomra, hogy a későbbiekben a Liszt Ferenc-díjas Ewald Brass, majd az UMZE Kamaraegyüttes munkájába is aktívan bekapcsolódhattam, többek között Igor Sztravinszkij: A katona története című művét előadva Eötvös Péter nemzetközi karmesterkurzusán.

Bár kiegészítőként több szimfonikus zenekar munkájába is bekapcsolódtam (ezek közül kiemelkednek a Budapesti Fesztiválzenekar koncertjei, a Liszt Ferenc Kamarazenekar nagyzenekari hangversenyei, illetve a Magyar Állami Operaház előadásai), leginkább mégis a kamarazene műfaját tekintetem saját közegemnek.

Jelenleg főként az határozza meg művészi-zenei identitásomat, hogy a 2010 óta aktívan működő In Medias Brass trombitása és alapító tagja vagyok.

Az előadói tevékenység mellett azonban mindig fontos volt számomra az oktatás: immár tizenöt éve dolgozom pedagógusként. 2010-től a szentendrei Vujicsics Tihamér Zeneiskolában tanítottam, 2019 óta pedig a budapesti Weiner Leó Katolikus Zeneiskola és Zeneművészeti Szakgimnázium trombita- és kamarazene-tanáráként tevékenykedem. Tanítványaim az elmúlt másfél évtizedben összesen több mint ötven díjat szereztek magyarországi és külföldi versenyeken. Egykori növendékem, Turai Gergő a berlini Konzerthaus zenekarának szólótrombitása lett.

Mivel az In Medias Brass megalakulása egybeesik tanári pályám kezdetével, ez a két terület párhuzamosan, egymást erősítve fejlődött bennem: jelentős részt vállaltam kvintettünk szakmai munkájában, arculatának és repertoárjának kialakításában. Az együttes számos koncerttípusának, valamint az eddig három alkalommal megrendezett „In Medias Brass Nemzetközi Kamarazenei Fesztivál és Verseny” lebonyolításának ötlete is hozzám köthető.

A mindehhez szükséges kreativitást igyekszem a tanításban is kamatoztatni, ezért pedagógiám fontos részét képezik az innovatív kamarazenei foglalkozások. Zenei pályára készülő középiskolás növendékeim képzése mellett egyedi átíratok és koncertprogramok összeállításával igyekszem arra is figyelmet fordítani, hogy a különböző korú, tudású és felkészültségű zeneiskolai tanulók minél hatékonyabban tudjanak együtt dolgozni. Kutatótanári portfólióm ugyancsak erre épül.

Szentendrén a teljes tanszak – illetve a valamilyen hangszeren játszó szülők és testvérek bevonásával – huszonnégy tagú trombitaegyüttest hoztam létre. Az együttesben tapasztalható vegyes tudásszint miatt olyan négy- és ötszólamú átíratokat készítettem, amelyekben az abszolút kezdők számára is jutott szerep. Mindez egy több éven át sikeresen működő együttest, egy összetartó közösséget és egy lelkes, egységes tanszakit eredményezett. Az átíratok pedig azóta is időtálló részét képezik az alapfokú rézfúvós kamarazenei oktatás anyagának.

A Weiner szakgimnázium tanáráként több kiváló kamaraegyüttesel dolgoztam már, köztük olyanokkal is, amelyek országos kamarazenei versenyen szereztek díjat. Az egyik kvintettel, amelynek tagjai immár a Zeneakadémián is megállják a helyüket (Baczkó Vince, Nagy Sándor

– trombita, Hantos Gyula – kürt, Gantner Bálint – harsona és Vida Mátyás – tuba) például négy videóból álló promóciós sorozatot készítettünk, különböző műfajokban és helyszíneken, ütőhangszeres kísérettel. A rendkívül magas színvonalú felvételek nagy érdeklődésre tartottak számot a közösségi médiában, öregbítve ezzel iskolánk és a magyar rézfúvós kamarazene hírnevét.

Ezen alkalmak során is lehetőségem volt megtapasztalni, hogy a legmaradandóbb élmények nem kizárólag a koncerttermekben, hanem gyakran a próbatermekben, tantermekben, kisebb közösségekben születnek. Ezek az élmények formálták meg azt a meggyőződésemet, hogy a kamarazene-oktatás nem csupán a hangszeres- és zenei készségek fejlesztéséről szól, hanem a kölcsönös figyelem, a közösségi szellem és az inspiráló légkör kialakításáról is.

Az évek alatt eközben folyamatosan képeztem magam: 2025 áprilisában summa cum laude minősítéssel védtem meg rézfúvós kamarazenei témájú doktori disszertációm.

Mióta először beléptem az ajtaján, a Zeneakadémiát mindig egy varázslatos helynek, különleges intézménynek tekintetem. Olyan egyetemnek, amely a magyar és nemzetközi zenei élet – s azon belül is a rézfúvós képzés – egyik legfontosabb műhelye, s ahol a tradíció és megújulás ma egyszerre van jelen. Annak lehetősége, hogy ebben az intézményben taníthatok, és az egyéni hangszeres oktatókkal, nemzetközi nagyságokkal együttműködve segíthetem a fiatal rézfúvósokat szakmai útjukon, számomra a legnemesebb, legizgalmasabb szakmai kihívás lenne. És a legfelelősségteljesebb hivatás.

Minden eddigi tevékenységemmel annak érdekében munkálkodtam – s bátran állíthatom, hogy teljes életpályám során arra készültem –, hogy most próbára tegyem magam. Bízom abban, hogy szakmai előéletem és tapasztalatom alapján méltó lehetek arra, hogy hozzájáruljak a Zeneakadémia értékeinek továbbviteléhez, és újabb lendületet adjak a rézfúvós kamarazene-oktatásnak. Pályázatom ezért nemcsak egy szakmai terv, hanem annak megfogalmazása is, hogy milyen szemléletet, személyes hitet és elhivatottságot hozok magammal ebbe a munkába. Szeretettel ajánlom mindezt a tisztelt bizottság figyelmébe.

2 Vízióm – a jövő rézfúvós kamarazenei műhelye

Mindenekelőtt szeretném megosztani az elképzelésemet arról, mit gondolok a Zeneakadémia rézfúvós kamarazene-tanárának szerepéről és feladatáról.

Magától értetődő, hogy nem csak az egyetem múltjához, de annak jövőjéhez is méltó, a lehető legmagasabb szakmai színvonalú, lelkiismeretes munka várható el tőle. De mit is jelent ez számomra?

Az én értelmezésem szerint ez a feladatkör messze túlmutat az egyetem falain. Ennek a hivatásnak a magyar rézfúvós kamarazenei oktatás egészét kell szolgálnia és alakítania.

A XXI. század Zeneakadémiájának rézfúvós kamarazene-tanára:

- A hallgatók szemében hiteles.
- Etikusan értékelési rendszer szerint oktat.
- Az egyetemhez és az általa követett irányvonalhoz lojális.
- Folyamatosan képi magát, pedagógiai ismereteit a kor elvárásaihoz igazítja.
- Munkáját tudásának legjavát adva, lelkiismeretesen és megbízhatóan végzi.
- Az egyetem rézfúvós tanszakainak munkáját követve együttműködik az oktatókkal.
- Keresi a Zeneakadémia más kamaraoktatóival való együttműködési lehetőségeket.
- Személyes és rendszeres kapcsolattartás révén rálát a zeneiskolákban és a zeneművészeti szakgimnáziumokban folyó szakmai munkára, illetve annak problémáira.
- A hazai és külföldi egyetemek rézfúvós tanáraival állandó kapcsolatot tart fenn.
- Aktívan közreműködik a külföldi egyetemekkel való kapcsolattartásban és a közös szakmai projektek kialakításában.
- A magyar rézfúvós kamarazenei oktatás helyzetének, illetve a kollégák szakmai véleményének és ötleteinek figyelembevételével átiratok és különböző kamarazenei kötetek megjelentetését segíti elő.
- A hazai szimfonikus zenekarokkal való együttműködésben is kezdeményező szerepet vállal.
- Országos és nemzetközi kamarazenei kurzusokat, rendszeres tanszaki hangversenyeket, továbbképzéseket és szakmai napokat szervez a Zeneakadémián, neves művészek meghívásával.
- Visszaállítja és méltó helyre emeli a nemzetközi rézfúvós kamarazenei versenyek magyarországi szervezésének hagyományát.
- A társtudományok vonatkozó ismeretanyagának felhasználásával a hallgatókat az együttműködés képességének fejlesztésére, valamint a közös motiváció és a reziliencia kialakítására is ösztönzi.

Meglátásom szerint ebben a tizenöt pontban foglalhatók össze egy hiteles és haladó szellemiségű egyetemi rézfűvós kamarazene-tanár főbb ismérvei, ezért pályázatomat is e szempontok figyelembevételével építettem fel. Ezek azok az iskolát teremtő, oktatói elvek, amelyek támogathatják a Liszt Ferenc Zeneművészeti Egyetem rézfűvós tanszakának társaszenei képzését, és segíthetnek kialakítani egy egységes, aktív és kreatív alkotói közösséget. Olyan közösséget, amely a műfaj fejlődésének fő motorja lehet hazánkban, s amely képes inspirálni más oktatási intézmények munkáját is. Ahol a hallgatók számára élményszerűvé válik rézfűvós kamarazeneben rejlő lehetőségek felfedezése, legyen szó tisztán szakmai célokról (új művek megtanulása, versenyeken való részvétel), vagy olyan, távolabbi mutató törekvésekről, amit az önreflexió, vagy az egymáshoz való kapcsolódás képességének elsajátítása.

Ezek azok a tulajdonságok, amelyek képesek magasabb szintre emelni a kamarazenei munkát is.

Célom, hogy a Zeneakadémia rézfűvós tanszakán erősítsem a világra nyitott gondolkodást, és olyan szellemiséget teremtsék, amelyben magától értetődően bontakozik ki a hallgatók elhivatott és önálló munka iránti igénye.

3 Részletes oktatási terv

3.1 Óraterv

3.1.1 Egymásra hangolódás

Tapasztalataim tükrében a társas zenélés legfőbb előfeltétele, hogy a résztvevők – a helyes intonáció mellett – a lelki és mentális összhangot is megtalálják. Meggyőződésem, hogy az igényes munka nélkül nem képzelhető el. Ez a hozzáállás szükségeltetik a szimfonikus zenekari munkához is, s mivel a hallgatók túlnyomó többsége zenekari muzsikusként képzelem el a jövőjét, az ezen a területen szerzett tudás és tapasztalat hosszú távon is hasznukra válik.

A kamarazenei órák célja sem lehet más, mint hogy a hallgatókban minél magasabb szintre emelkedjen a zenésztársaikra való tudatos odafigyelés képessége. Épp ezért azt gondolom, az órákat célszerű olyan rövid, közös gyakorlatokkal kezdeni, amelyek fejlesztik ezt a készséget, és elmélyítik az egymásra hangolódás iránti igényt.

Ezek a gyakorlatok a következők lehetnek:

Box breathing

A doboz-, vagy négyzetlégzést több mint egy évtizede alkalmazom a legkülönbözőbb korú tanítványaimnál. Pulzuscsökkentő hatása miatt a fellépések és versenyek előtti stressz oldására kiválóan alkalmas, de segít a fókusz megtalálásában is. Egyszerűen elvégezhető: egy képzeletbeli négyzet oldalain balról-jobbra végighaladva 4-4-4-4 másodpercig egyenletesen beengedjük, visszatartjuk, kiengedjük, majd újra visszatartjuk a levegőt. Két-három perc után is érezhető a pozitív hatás, s a közös munka ezután sokkal koncentráltabbá, hatékonyabbá válik.

A közös koncentrációt és fókuszot fejlesztő gyakorlatok

A kamarazenei képzés során is hasznos lehet az a klasszikus feladat, amikor az egyik résztvevő elejt egy tárgyat, a másiknak pedig a levegőben el kell kapnia. Ugyanilyen jó bevezetés lehet az az egyszerű, jelenbe hozó gyakorlat, amikor az óra elején minden hallgató megnevez három öt körülvevő tárgyat, vagy külső érzetet (pl. „az asztal barna, az egyik szomszédos teremben gyakorol egy trombitás, a lámpának meleg fénye van”, stb...) illetve három személyes testi- vagy lelki érzékelést (pl. „érezem, ahogy az ujjaim hozzáérnek a billentyűkhöz, érzem, ahogy a légzésem tudatos lassításával egyre lassabb lesz a szívverésem, érzem a kezemben lévő hangszer súlyát”, stb...).

Korálok közös blattolása és transzponálása

Ehhez egy 80 Bach-korált tartalmazó gyűjteményt használnék. A kiadványból minden órán kiragadnánk egyet-egyét, és rövid időt szánnánk arra, hogy különböző dinamikai szinteken átjátsszuk őket hangszerrel és fúvókával is. (Az 1996-ban Budapesten tartott Canadian Brass-kurzus egyik fontos eleme is az együttesek közös fúvókáztatása volt. Ott találkoztam ezzel először, mint olyan pedagógiai módszerrel, amely intonációt és az artikulációt is jelentősen fejlesztette). Ennek kiegészítéseként a szólamok énekeltetése is rendkívül hatékony közös feladat, éppúgy, mint az egyszerűbb (pl. szekund) transzpozíciós-gyakorlatok.

Az itt felsorolt, illetve az azokhoz hasonló módszerek – amellet, hogy fokozzák a közös koncentráció mértékét, és a próbára való teljes ráhangolódást is biztosítják – segítenek megteremteni az egységes hangszínt és kialakítani közös dinamikai skálát is.

3.1.2 Az óra menete

A továbbiakban ugyancsak az összhang erősítésének jegyében telne az óra. Az általam képviselt pedagógiai gondolkodásmód egyik legfontosabb eleme, hogy a hallgatókban megerősítsem az előadói-alkotói önállóságot, magabiztosságot és önbizalmat. Épp ezért, az együttes tagjait a próbákra közös munkaként tekintve, az egyes zenei-technikai megoldásokba bevonva, kreatív gondolataiknak teret adva vezetném.

Fontos számomra, hogy az adott mű gyakorlása kontextusba helyezve, a szerző és a korszak, valamint a hasonló művek megismerése mellett történjen. Ha például egy átirattal foglalkozunk, elengedhetetlen, hogy tisztában legyünk azzal, mely esetekben imitálunk barokk kamarazenekart, orgonát, vagy épp egy vonósnégyest. Ez szintén a szofisztikált, pontos és kifinomult rézfúvós játék iránti igényt erősíti.

A soron következő mű, vagy művek közös gyakorlásának alapvető szempontjai:

- A darab stílusához, illetve annak karakteréhez igazodó, stílushű előadás- és játékmód kialakítása
- Állandó törekvés a megfelelő intonációra
- Tempótartás: metronómmal való közös gyakorlás
- Az intések, levegővételi helyek és különböző jelzések rögzítése, precíz betartása
- Az instrukciók folyamatos rögzítése a kottában
- A közös artikulációs és dinamikai paletta pontos, egységes alkalmazása
- A problémás részek kiemelt gyakorlása (akár fúvókával, énekléssel vagy levegőzéssel)
- Kiemelt figyelem arra vonatkozóan, hogy az együttes minden tagja azonos aktivitással dolgozzon az órán, a munkából egyenlő mértékű részt vállalva
- A próbán készült videó- és hangfelvételek közös értékelése (pl. tempók, színpadkép ellenőrzése)
- Az egymás irányába fordított figyelem folyamatos fenntartása (ezt különböző gyakorlatokkal is erősíteném: például a kisebb zenei egységek fejből való, folyamatos szemkontaktus melletti eljátszása remek fókuszgyakorlat lehet)
- Közös értékelés, összefoglalás az óra végén

3.2 A szemeszter felépítése

Egy félév, mint a tanulmányi időszak legrövidebb alapegysége, ideális keretet ad arra, hogy rövid távú célokat határozzunk meg, és azok elérését hatékonyan ellenőrizzük. Fontos, hogy erre az időszakra minden együttes elé közös prioritásokat tűzzünk ki.

Ezek eltérőek lehetnek: ha például valaki az adott félévben, vagy tanévben kamarazenei versenyre, illetve önálló koncertre készül, természetes, hogy annak anyaga lesz a fókuszban. Azonban mint minimum követelményt, a félévenkénti legalább két rézfűvós kamarazenei tanszaki hangversenyen való szereplést tartanám irányadónak, legalább két, egymástól eltérő stílusú és karakterű darab bemutatásával. A szemeszter fő célja, hogy a félév 14-15 hete alatt legalább négy, különböző zenei korszakból származó komplett művet tanuljanak meg az együttesek, és tetten érhető legyen a közösen elvégzett munka hatása: az intonáció és a technikai pontosság mellett a hallgatók kamarazenei gondolkodásmódja is érezhetően fejlődjön.

3.2.1 Értékelés

Mivel az egyes hallgatók egyéni fejlődése különböző ütemben történik, illetve képességeik is eltérőek, munkájuk reális és hiteles értékelése csak ennek figyelembevételével történhet meg. Ezért elengedhetetlen, hogy – az adott hallgató főtárgy tanárával állandó kapcsolatot fenntartva – naprakész legyenek a hangszeres fejlődés tekintetében; hiszen egy valamilyen funkciós nehézséggel küzdő (pl. ansatz-átállításon dolgozó), vagy más, tőle független tényező miatt nehézkesen haladó diáktól más várható el, mint attól, akit nem hátráltatnak hasonló akadályok.

Vannak azonban olyan objektív szempontok, amelyek alapján értékelni lehet minden hallgató rézfűvós kamarazenei munkáját. Ezt az alábbiak szerint képzelem el: a hallgatók havi kamarazene és szorgalom jegyet kapnak, a félévi osztályzatot pedig a havi jegyek átlaga, a tanszaki hangversenyen nyújtott teljesítmény, illetve a vizsgajegy együttesen határozzák meg.

A kamarazene jegy (az egyéni különbözőségeket és az egyéni hangszeres fejlődés figyelembevételével) azt lenne hivatott mérni, hogy a hallgatóban miként formálódik, és milyen mértékben mélyül el hónapról-hónapra a kamarazenei gondolkodás; azaz milyen fejlődési ív írható le a társakhoz való alkalmazkodókészség, illetve a közös ritmika, dinamika, artikuláció és a pontos intonáció tekintetében.

A szorgalom jegyet befolyásoló tényezők: a próbára való gondos, alapos felkészültség; hiányzások és késések száma, mértéke; proaktív részvétel a közös munkában (pl. önálló zenei ötlet, javaslattétel, átiratok készítése).

Nyilvánvaló, hogy bármilyen gondos és precíz értékelési rendszer szerint dolgozunk is, a hallgatókat elsősorban nem az osztályzatok fogják a kamarazene fontosságára és szeretetére nevelni. A példamutatás, a műfaj iránti szenvedély átadása, a jó hangulatú, produktív órák tapasztalataim szerint sokkal célravezetőbbek. Épp ezért fontosnak tartom, hogy az értékelés mindvégig transzparens legyen, és a hallgatóknak legyen lehetőségük az állandó önértékelésre.

3.3 A tanév végéig megvalósítandó tervek

Nem hagyható figyelmen kívül, hogy miután egy egyetemi közegben – a különböző évfolyamú és életkorú hallgatók folyamatos cserélődése okán – természetes a fluktuáció, egy zeneakadémiai tanév azt a legstabilabb időtartamot jelenti, amely során egy együttes ugyanazzal a tagsággal, intézményi keretek között működni tud. Ezért erre a periódusra úgy tekintek, mint olyan időegységre, amely alatt a korábbiakban felvázolt féléves oktatási terv kötelező elemein túlmutató, annál nagyobb ívű munkát is végezzünk.

Ilyen lehet például egy-egy zenei versenyen, fesztiválon, egyetemi eseményen vagy kurzuson való részvétel; az olyan tematikus koncertek létrehozása, mint a karácsonyi-hangversenyek, a hangszerbemutató- és gyerekkoncertek, vagy valamilyen évfordulóhoz köthető alkalmak; esetleg olyan egyedi előadások, amelyek társművészetek bevonásával valósulnak meg.

Ezek a különleges és előre mutató alkalmak erősítik leginkább a hallgatók kamarazene iránti kötődését. Fontos célkitűzésem, hogy az ilyen kezdeményezéseknek az élére álljak, és keressem az újabb és újabb kreatív lehetőségeket.

3.4 Az egyetemi képzés befejezéséig elérni kívánt célok

Érdekes következtetésekre juthatunk, ha globálisan vizsgáljuk a zeneakadémiai rézfűvós kamarazenei képzés feladatát és szerepét. Fontos, hogy a hallgatók számára ez ne csupán egy kötelező tantárgy legyen: sokkal inkább egy szakmai élményekben is gazdag találkozás a műfajjal, amelyből a lehető legtöbbet meríthetik a jövőbeli karrierjük szempontjából.

Nem lehet összehasonlítani az egyes muzikusok szakmai érdeklődését, tehetségét és fogékonyságát, ahogyan képességbeli különbözőségeiket sem. Érthető tehát, ha általános, mindenkire érvényes célokat nem lehet meghatározni. Van azonban néhány prioritás, amelyeknek véleményem szerint teljesülniük kell.

Talán a leginkább magától értetődő és legkézzelfoghatóbb cél, hogy a hallgatók, mint ifjú művészek, a Zeneakadémián elsajátított kamarazenei tapasztalat és tudás révén magasabb szinten tudjanak bekapcsolódni a szimfonikus zenekari munkába a későbbiekben.

Természetes – és tanári részről feltétlenül támogatandó – az az ambíció is, ha a társas zenélés és az azzal járó mélyreható élmények hatására egyes hallgatókban, vagy együttesekben valós karrierútként merül fel a kamarazenei pálya. Ezért olyan lényeges, hogy az egyetemi képzés során ne maradjanak kiaknázatlanul azok a lehetőségek, amelyeket akár a versenyek, akár a koncertélmények jelentenek, hiszen ezek az alkalmak mind a műfajhoz való kötődést erősítik.

A zeneakadémiai rézfúvós kamarazenei képzésnek ezen felül szintén elmaradhatatlan célja a hallgatók látókörének szélesítése és kreativitásuk fejlesztése. A jól vezetett kamarazene órákon szerzett közös tapasztalatok mind hozzájárulnak egy erős, együttműködésre kész művészi attitűd kialakulásához, amely alapvető elvárás a zenei pályán. Ugyancsak szót kell ejtenünk arról, hogy a kamarazene fejleszti az autonóm alkotói képességet és a problémamegoldó képességet is. Ezeket a jegyeket hitem szerint minden, a Zeneakadémián végzett fiatal rézfúvós muzikusnak magán kell viselnie.

4 A Liszt Ferenc Zeneművészeti Egyetem Rézfúvós Együttese

A műfaj legteljesebb, leggazdagabb hangzást elérni képes formációi a nagy rézfúvós együttesek. Ezek közül a tíztagú, négy trombitából, négy harsonából, egy kürtből és egy tubából álló „nagypartik” a legelterjedtebbek. A műfajt a kibővített Philip Jones Brass Ensemble teremtette meg, de a German Brass, illetve a London Brass is ebben a felállásban működik. Ez a hangszerösszeállítás rendkívül széles alkalmazási területet tesz lehetővé, hiszen éppúgy képes megidézni akár egy vonószekerek hangzását, mint egy a big bandét.

Célom, hogy a Zeneakadémián – egyfajta rezindens együttesként – állandó formában működjön egy ilyen rézfúvós „kamarazeneke”, amely képes az egyetemet a legkülönbözőbb helyszíneken és alkalmakon képviselni, legyen szó szabadtéri vagy hangversenytermi előadásokról. Elképzelésem szerint a Liszt Ferenc Zeneművészeti Egyetem Rézfúvós Együttese egy kreditet adó kurzusként, állandó név alatt, de értelemszerűen változó tagsággal működő együttes, amely rendszeresen koncertezik, videó- és hangfelvételeket készít, kül- és belföldön képviseli az egyetemet, valamint hosszú távon a magyar rézfúvós kamarazene oktatás zászlóshajójaként öregbíti az egyetem és hazánk hírnevét.

5 Kapcsolattartás bel- és külföldi oktatási intézményekkel

5.1 Helyi rézfűvós eseményeken való részvétel – *Toborzás és tehetségkutatás*

Ahogy az azt pályázatomban második fejezetében is megfogalmaztam, hitem szerint a Zeneakadémia kamarazene-tanárának élő és állandó kapcsolatot kell tartania a műfaj minden szereplőjével. Ismernie kell a tanárokat, a különböző zeneiskolai és szakgimnáziumi rézfűvós tanszakokon folyó munkát, sőt tudnia kell, hol és milyen együttesek alakulnak ifjú tehetségekből. A magyar rézfűvós kamarazenei oktatás helyzetét egészben kell látnia ahhoz, hogy a műfaj – közös értékek és szakmai szempontok mentén – fejlődni tudjon.

Épp ezért elengedhetetlen a különböző alap- és középszintű oktatási intézmények tanszaki hangversenyeinek és vizsgáinak rendszeres látogatása. Az iskolákkal való kapcsolattartás három pillére közül számomra ez lenne az első, a másik kettő pedig a Zeneakadémián háromévente megszervezett Országos Rézfűvós Kamarazenei Napok, illetve a szintén minden harmadik évben megrendezésre kerülő Nemzetközi Rézfűvós Kamarazenei Fesztivál és Verseny.

Így a tanárkollégákkal való állandó együttműködés mellett, minden harmadik év kihagyásával, rendszeresen lennének az egyetem égisze alatt megvalósuló szakmai fórumok.

5.2 Országos Rézfűvós Kamarazenei Napok – *Párbeszéd és Közösségépítés*

A rendezvényt egy kétnapos, országos találkozóként képzelem el, melynek a Zeneakadémia adna otthont. Az Országos Rézfűvós Kamarazenei Napok közös fórumra hívná a magyar rézfűvós kamarazenei képzés minden szereplőjét: tanárokat és diákokat, professzionális együtteseket, illetve nagy kamarazenei tapasztalattal rendelkező előadókat.

Ez a kezdeményezés elsősorban a hazai rézfűvós kamarazene-oktatás összehangolását, fejlődésének támogatását, illetve különböző pedagógiai gyakorlatok megosztását szolgálná annak érdekében, hogy a műfaj legújabb generációjának képviselői a lehető leghatékonyabban és a lehető legegységesebb szemlélettel, közösen kijelölt szempontok mentén fejlődhessenek.

A program előadásokból, módszertani kurzusokból, továbbképzésekből, kamarazenei és pedagógiai témájú kerekasztal-beszélgetésekből, illetve koncertekből állna össze. A következőkben készítek egy rövid vázlatot az Országos Rézfűvós Kamarazenei Napokról, kiemelve annak legfontosabb célkitűzéseit:

Első nap:

- 9.30 – 9.50 Megnyitó, köszöntők, rövid ismertető a programról
- 10.00 – 10.50 Nyitókoncert: A Zeneakadémia rézfúvós együtteseinek koncertje
- 11.00 – 12.30 Előadás I.: Egy-egy kiemelkedő kamarazenesz, vagy pedagógus előadása (pl.: „A rézfúvós kamarazene-oktatás helyzete napjainkban”)
- 12.30 – 14.00 Ebédszünet
- 14.00 – 15.20 Mesterkurzus I.: Egy-egy kiemelkedő kamarazenesz nyilvánosan látogatható órája (négy-négy együttesrel a legkülönbözőbb korosztályból)
- 15.30 – 16.50 Mesterkurzus II.: Egy-egy kiemelkedő kamarazenesz nyilvánosan látogatható órája (négy-négy együttesrel a legkülönbözőbb korosztályból)
- 17.00 – 18.00 Szakmai kerekasztal beszélgetés I.: Lehetséges témák pl.: „A repertoár bővítési lehetőségei”, vagy „Az átiratok sokoldalú alkalmazása” (azaz meglévő átiratok hangszerösszeállításának variálhatósága kottaszerkesztő program, vagy alkalmazás segítségével)
- 18.15 – 19.15 Interaktív workshop és gyakorlati foglalkozás egy, a szakmához kapcsolódó társtudomány képviselőjének meghívásával (versenypsichológus, kognitív pszichológus, oktatáskutató, teljesítmény-fiziológus, biomechanikai kutató), pl. ilyen, vagy ehhez hasonló témában: „A Versenyhelyzet és a Mentális Felkészülés: Stresszkezelés, koncentrációs technikák és a flow-élmény elérése kamarazenei előadás közben.”
- 19.30 – 21.00 Esti koncert – Két meghívott együttes 40-40 perces fellépése hazánk professzionálisan működő rézfúvós együttesei közül

Második nap:

- 10.00 – 10.50 A Zeneakadémia rézfúvós együtteseinek hangversenye
- 11.00 – 12.30 Előadás II.: Egy-egy kiemelkedő kamarazenesz, vagy pedagógus előadása (pl.: „A hatékony kamarazenei próba pedagógiai-módszertani alapjai”)
- 12.30 – 14.00 Ebédszünet
- 14.00 – 15.20 Mesterkurzus III.: Egy-egy kiemelkedő kamarazenesz nyilvánosan látogatható órája (négy-négy együttesrel a legkülönbözőbb korosztályból)
- 15.30 – 16.50 Mesterkurzus IV.: Egy-egy kiemelkedő kamarazenesz nyilvánosan látogatható órája (négy-négy együttesrel a legkülönbözőbb korosztályból)
- 17.00 – 18.00 Szakmai kerekasztal beszélgetés II.: Lehetséges témák pl.: „A repertoár bővítési lehetőségei”, vagy „Az átiratok sokoldalú alkalmazása” (azaz meglévő átiratok hangszerösszeállításának variálhatósága kottaszerkesztő program vagy alkalmazás segítségével)
- 18.15 – 19.15 Workshop II.: pl. egy zenei menedzser, egy kamarazeneszként is aktív szimfonikus zenekari művész, digitális marketing menedzser és

tartalomstratégia meghívásával, pl. ilyen, vagy ehhez hasonló témákban: „Karrierépítés rézfúvós kamaramuzsikusként”, „Kamarazene a szimfonikus munkában”, „A digitális platformok megfelelő használatának szerepe az érvényesülésben”

19.30 – 19.50 Összegzés, a további célkitűzések megfogalmazása, köszönetnyilvánítás

20.00 – 21.30 Zárókoncert a Zeneakadémia nagy rézfúvós együttesének, illetve meghívott szólisták közreműködésével

Kiegészítő programok lehetnek például a következők:

- Elismert jazz-muzsikus által tartott improvizációs készséget fejlesztő kurzus (egy adott zenei alapra való rögtönzés, adott hangokkal)
- Színpadi jelenlét és mozgáskultúra-kurzus színész, vagy mozgáspedagógus vezetésével
- Kurzus a hatékony próbavezetésről

5.3 Nemzetközi Rézfúvós Kamarazenei Fesztivál és Verseny – *Fókuszban a kiválóságok*

Hazánkban a fiatal rézfúvósok számos lehetőséggel élhetnek, ha szólóhangszeresként kívánják megméretetni magukat. Itt – a teljesség igénye nélkül – elég csak az Oktatási Hivatal által háromévente megrendezett alap- és középfokú országos versenyeket, a debreceni Rézfúvós és Ütőhangszeres Találkozó és Versenyt, vagy a budapesti Varasdy Frigyes Országos Egyetemi Trombitaversenyt említenem. Kamaraegyütteseink számára azonban már jóval kevesebb lehetőség kínálkozik, noha Magyarország híres rézfúvós kamarazenei hagyományairól. Amennyiben pályázatom sikeres lesz, a Zeneakadémia oktatójaként feladatomnak fogom tekinteni, hogy ez megváltozzon.

A műfaj történetének egyik kiemelkedő momentuma volt az 1980-as években Barcson megrendezett tábor, amely csakhamar országos, majd nemzetközi versennyé nőtte ki magát, s ahol több, a későbbiekben sikeres pályát befutó együttes megalakult. Ezután azonban hosszú szünet következett.

Együttesünkben, az In Medias Brass kvintettben 2016-ban fogalmazódott meg egy olyan szakmai fórum életre hívásának gondolata, amely a zeneoktatás minden szintjét érinti a zeneiskoláktól az egyetemekig, és a professzionális előadók érdeklődésére is számot tart. Büszke vagyok arra, hogy ennek létrehozásában jelentős szerepem volt.

Mivel akkoriban a szentendrei zeneiskolában dolgoztam, ez az intézmény, illetve a Szentendrei Városháza adott otthont az I. In Medias Brass Nemzetközi Rézfúvós Kamarazenei Fesztivál és Versenynek, amelyre öt országból 27 együttes, összesen 117 versenyző jelentkezett. Négy kategóriában versengtek a különböző formációk, amelyet a kvintettünkől, illetve nemzetközi rézfúvós művészekből álló zsűri értékelt.

Az esti koncertek és szakmai előadások ugyancsak rangot adtak az eseménynek, amelyet élőben, az interneten is követni lehetett. A verseny a számos pozitív visszajelzés eredményeképpen további két alkalommal került lebonyolításra.

Céлом, hogy a Zeneakadémia is magáénak tudhasson egy hasonló struktúrára épülő, az oktatás minden szintjét átfogó szakmai fórumot, amely például a külföldi oktatási intézményekkel való kapcsolattartásnak is remek színtere lehetne. Figyelembe véve az egyetem óriási presztízsét és infrastrukturális adottságait, ez a hagyomány nem is folytatódhatna méltóbb helyszínen.

A szervezésben és megvalósításban egyaránt van már tapasztalatom, és erre támaszkodva világosan látom azokat a pontokat, amelyekkel a koncepciót tovább lehet gazdagítani, s amelyek révén egy következő fesztivál még naprakészebb, előremutatóbb lehet Budapesten, a Zeneakadémia falai között. A verseny műsora például minden alkalommal tartalmazhatna egy erre az alkalomra írt magyar kortárs művet mind a négy kategóriában. Online kurzus-, illetve kerekasztal beszélgetés formájában olyan külföldi rézfúvós művészeket is bevonhatnánk, akiknek a meghívása anyagi akadályokba ütközne. Nyithatnánk a szélesebb közönség felé a résztvevők közreműködésével létrehozott flashmobokkal, illetve a verseny nyilvánosan látogatható fordulóra való tudatos közönségszervezéssel (pl. iskolai csoportok bevonása nagyban népszerűsíteni a gyermekek körében a rézfúvós hangszereket). Ugyanilyen izgalmas pont lehet egy közös zárókoncert az összes résztvevő bevonásával.

Ahogy pályázatomban többször is hivatkozom erre, meggyőződésem, hogy a Zeneakadémia tanárának az egyetemi hallgatók képzése mellett az is feladata, hogy a teljes magyar rézfúvós kamarazenei oktatás fejlődése felett őrködjön. Egy hasonló horderejű fesztivál alkalmat és lehetőséget biztosítana arra, hogy ez a fejlődés a műfaj minden szereplőjének bevonásával, egységes értékek mentén valósulhasson meg.

5.3.1 Nemzetközi kamarazenei együttesek, művészek meghívása

Kiemelt jelentőségű volna, hogy az egyetem rendszeresen szervezzen nemzetközi rézfúvós kamarazenei kurzusokat is. Ez nem csak a tanszak szakmai életére lenne jó hatással, de a Zeneakadémia rangját is tovább erősítené. A tapasztalat és tudás átadásán túl önmagában már

az is rendkívül tanulságos volna, ha közvetlen betekintést nyerhetnénk abba, miként gondolkodnak és dolgoznak a nemzetközi koncertélet kiemelkedő kamaraművészei és együttese. Elengedhetetlennek tartom, hogy megismerjük és megértsük azokat a mechanizmusokat, amelyek fenntartják és formálják karrierjüket.

Az egyes országokban a különböző rézfúvós formációk érvényesülési lehetőségei is eltérőek. A méltán világhírű Spanish Brass hangversenyeinek több mint 80%-át belföldön adja, az Egyesült Királyság hagyományosan nívós brass bandjei ugyancsak országon belül a legaktívabbak. Egy amerikai vagy német együttes is képes karriert építeni anélkül, hogy átlépne az országhatárt.

Hazánk zenerajongó közönsége azonban – jóllehet Magyarországot a műfaj egyik nagyhatalmaként tartják számon – nem képes annyi professzionális rézfúvós kamariformációt fenntartani, amennyi az oktatási rendszerből kikerülne. Így azok az együttesek, amelyek jelentős pályát futhatnának be, a legtöbb esetben meg sem alakulnak. A magyar rézfúvós kamarazene épp ezért egyfajta kulturális exportcikként is érdemes tekintenünk. A nemzetközi érvényesülés egyik fontos eleme lehetne, hogy már az egyetemi hallgatókból álló együttesek esetében is folyamatosan keressük a más országbeli együttesekkel, szólistákkal és szerzőkkel való együttműködési lehetőségeket.

Kamarazenei pályafutásom során értékes és személyes ismeretséget kötöttem számos külföldi professzionális kamarazene-művésszel és pedagógussal, a Távolságtól Európán át az Egyesült Államokig. Nagyban segítené a magyar rézfúvós kamarazenei munkát, ha ezeket a kapcsolatokat Zeneakadémia szolgálatába állítva, a hallgatók szakmai fejlődése érdekében tudnám kamatoztatni.

5.3.2 A népi hagyományokon nyugvó rézfúvós kamarazenei kultúra megismerése

Sváb nemzetiségi muzsika, cseh és szlovák fúvószenek, rézfúvós hangszereken előadott szerb népzene. A teljesség igénye nélkül mind olyan közeli hatások, amelyek közvetlen befolyással bírnak a rézfúvós kamarazene műfajára Európában. Oktatásunkban mégsem jelennek meg hangsúlyosan a fúvós folklór-irányzatok. Az ezzel kapcsolatos ismereteink jobbára hiányosak maradnak, pedig ha nem csak a felszínen találkoznánk ezekkel a népi jellegzetességekkel, a látókörünk szélesítésének lehetőségén túl szakmai és hangszerteknikai tanulságokkal is járhatna. Fontosnak tartom, hogy a zeneakadémiai rézfúvós kamarazenei képzés során – a klasszikus irodalom oktatása mellett – időről-időre sor kerülhessen arra is, hogy e műfajok egy-egy jelentős szereplőjének meghívásával is gazdagítsuk a tanszak életét.

Egy ilyen témájú szakmai nap, vagy rövid kurzus megtartására javasolt személyek lehetnek például a Moravanka Jana Slabáka, a Vlado Kumpan&Jeho Muzikanti, a Fanfare Ciocărlia, a Goran Bregović Band és a Boban Marković Orkestar tagjai. A velük való találkozás véleményem szerint komoly előnyökkel és tapasztalatokkal járna. A velük, illetve a hozzájuk hasonló művészekkel való kapcsolat elmélyítése több szempontból is szolgálná a magyar rézfúvós kamarazene ügyét: az általuk alkalmazott fúvástechnikai elemek és jellegzetes díszítések megtanulása bővítené szakmai eszköztárunkat, az együttműködéseink során esetlegesen megvalósult közös projektek révén pedig a műfaj repertoárja is bővíülhetne.

6 Kapcsolattartás és együttműködés az intézményen belül

6.1 Kapcsolattartás a Zeneakadémia kamarazenei műhelyeivel

„Követi az egyetem különböző rézfúvós tanszakainak munkáját és együttműködik az oktatókkal” – írom pályázatom második fejezetében. Ez alatt elsősorban azt értem, hogy – a rézfúvós főtárgy tanárokkal való, magától értetődő állandó egyeztetésen túl – a mindenkori rézfúvós kamarazene-tanárnak az is fontos feladata, hogy kapcsolatot ápoljon a Zeneakadémia más kamarazenei műhelyeivel is.

Személyes tapasztalataim szerint is rendkívül értékes volt, amikor kamaraegyütteseimmel nem rézfúvós tanároktól, művészektől, illetve karmesterektől vettünk órákat. Minden hasonló alkalom új szempontokat világított meg előttünk, és meggyőződésem, hogy ez a mai zeneakadémiai hallgatók számára is olyan hozzáadott értékkel bírna, amelyet kár volna nem kihasználni.

Biztos vagyok abban, hogy ezeknek a találkozásoknak rendszeressé kell válniuk, hiszen ez nemcsak a Zeneakadémia szellemi egységét erősítené, de új perspektívákat is nyitna, illetve alapja lehetne számos inspiráló, közös egyetemi projektnek.

6.2 Kapcsolattartás a jazz- és népzene tanszékekkel

Ha pedig kapcsolattartásról és újításról beszélünk, az előbbiektől nem választható el az egyetem jazz-, illetve népzene tanszakával való együttműködés sem. Napjainkban a kortárs klasszikus zene mellett egyre nagyobb teret nyernek a különböző fúziós és crossover irányzatok, és ez bennünket, rézfúvósokat is érint, hiszen koncertrepertoárunk nagy része tartalmaz könnyűzenei és népzenei kompozíciókat. Egy haladó szemléletű művésznek sokoldalúnak kell lennie, és otthonosan kell mozognia a különböző stílusokban, ezért

véleményem szerint azokat a lehetőségeket, amelyeket az rejt magában, hogy ezeket a zenei világokat hallgatóink az egyetemen egy karnyújtással elérhetik, meg kell ragadnunk.

7 Kapcsolattartás a hazai szimfonikus zenekarokkal

Természetes, hogy mint a legtöbb fiatal muzsikussal, a rézfúvósok is elsősorban zenekari pályára készülnek, hiszen ez kínálja számukra a legkiszámíthatóbb szakmai és egzisztenciális jövőképet. Képzésünk is nagyrészt erre épül: sokan már szágimnazistaként megismerkednek a zenekari szólamokkal, az egyetemen rendszeressé válnak a zenekari állás-vizsgák, és a hallgatók immár gyakran aktívan részt vesznek az egyetem szimfonikus zenekarának munkájában is. A legtöbben már ekkor próbajátékokra járnak, s nem ritkán állást is nyernek. Hogyan teheti ezt a folyamatot a kamarazenei képzés még hatékonyabbá?

A zenekari játék ugyanazokat a képességeket igényli, mint a kamarazene, ezért kimondhatjuk, hogy aki a társas muzsikálást magas szinten tudja művelni, a zenekarban is magasabb szintű játékokra lesz képes. Szükségesnek érzem, hogy a Zeneakadémián rendszeresen legyenek a meghívott zenekari művészek által vezetett kurzusok, amelyek során egy-egy mű rézfúvós szólamaival foglalkozunk, azokat közösen megszólaltatva. Kiemelt célnak tekinteném, hogy kamarazene-tanárként ennek az élére álljak.

Ezek az alkalmak – amellet, hogy értékes szakmai tapasztalatot jelentenének – lehetőséget teremtenének arra is, hogy a hallgatók a különböző zenekarok látókörébe kerüljenek, illetve az egyetem és a magyar szimfonikus zenekarok között még szorosabb, élőbb kapcsolat alakulhasson ki. Nem sorolnám fel név szerint azokat a művészeket, akiknek meghívását javasolnám, hiszen kimeríthetetlen ez a kör: Magyarország szimfonikus zenekarai szinte kivétel nélkül nemzetközi színvonalú rézfúvós szólamokkal rendelkeznek.

Rendkívül hasznos, de élményszerű is lenne, ha a hallgatók első kézből kaphatnának tőlük tanácsokat, praktikákat illetve naprakész információkat a tempókról és karakterekről, például egy Mahler és Bruckner-szimfónia vagy egy Richard Strauss-mű kapcsán. Ugyanilyen hasznos lenne, ha az Operaház művészei tartanának kurzust a műfaj rézfúvós szempontból frekventált darabjaiból, évi egy-egy alkalommal.

8 Kamarazene korhű, illetve az adott művekhez illeszkedő hangszerekkel

Új távlatokat nyithatna meg a zeneakadémiai rézfűvós kamarazene-oktatásban, ha a modern hangszerek mellett historikus hangszereken is folya az oktatás. Ez illeszkedne a világszerte egyre nagyobb teret nyerő régizenei előadói gyakorlatba is.

Számos külföldi egyetemen van hagyománya annak, hogy a hangszeres képzés párhuzamosan folyik a modern és barokk hangszereken, és a próbajátékokon is gyakori elvárás a korhű hangszerek ismerete. A szimfonikus zenekari munkában egyre többször fordul elő, hogy a karmesterek pl. bizonyos Bach-művek szólamait kifejezetten historikus hangszereken kérik, így bátran kimondhatjuk, hogy egy 21. századi zenekari rézfűvós művésznak már otthonosan kell mozognia ezen a területen is.

Óriási előrelépés lenne, ha a budapesti Zeneakadémia rézfűvós képzésének is része lehetne a barokk hangszerekkel való ismerkedés. Ennek ideális kezdete lehetne, ha mindez egyszerűbb barokk fanfárok és kisebb lélegzetvételi művek megtanulásával a kamarazenei órák keretében történhetne meg.

A rézfűvós kamarazenei oktatás értékét növelné, ha a hallgatók rendszeresen játszhatnának műveket olyan a hangszereken is, amelyekre azok valóban íródtak. Különösen érdekes lenne például Victor Ewald műveit kornetteken és baritonkürtön megszólaltatni. A különböző hangolású kornettek és szárnykürtök – éppúgy, mint az eufónium, a bariton- és a tenorkürt, valamint a Bb és Eb tuba – a klasszikus nagy-britanniai brass band-ek hangszerösszeállításában is gyakoriak. Ennek a felállásnak széles és értékes irodalma van. Kár volna lemondani arról a lehetőségről, hogy egy, az egyetem hallgatóiból összeállított, kibővített rézfűvós együttes is megidézhesse ezt a zenei világot egy-egy alkalommal. Jelentős erővel és értékkel bírna egy ilyen kezdeményezés.

Nyilvánvaló, hogy – noha a Zeneakadémia rendelkezik például kiváló Egger barokk trombitákkal – a hangszerpark további, ilyen irányú bővítése anyagi áldozatot igényelne, de meggyőződésem, hogy ez jelentősen hozzájárulna a hallgatók fejlődéséhez.

9 Repertoárbővítés

Ha a rézfűvós kamarazene történetét vizsgáljuk, világosan kirajzolódik előttünk, hogy a műfaj repertoárjának alakulására és változásaira – a hangszer-történeti fejlődés mellett – az egyes zenei és pedagógiai műhelyek munkája is jelentős hatást gyakorolt. Nem véletlen, hogy

a Budapest Rézfúvós Kvintett aktív időszakában született meg a legtöbb magyar rézfúvós ötös, míg a Modern Rézfúvós Együttes munkája számos szeptett létrejöttét inspirálta. Ennek a folyamatnak vannak az oktatást érintő vonatkozásai is: a legtöbb magyar szextettet id. Szabó Lászlónak, a „Katonakonzi” tanárának ajánlották, aki pedagógiai munkájában főként ilyen együttesekkel foglalkozott.

Hogyan követi ezt a sort a Liszt Ferenc Zeneművészeti Egyetem a XXI. században? Egy új rézfúvós kamarazene-tanár munkássága – különösen egy olyan kiemelt jelentőségű intézményben, mint a Zeneakadémia – rendkívül direkt és intenzív befolyást gyakorolhat a repertoár alakulására. Ennek fő területei:

9.1 Rendszeres megrendelések kortárs szerzőktől

A legfontosabb cél, hogy a magyar kortárs zeneszerzőket új művek megírására készítsük. A rézfúvós hangszereken megszólaltatható hangszínek illetve effektusok palettája az utóbbi évtizedekben rendkívüli és egyre gyorsuló mértékben szélesedett ki, ennek eredményeképpen szólódarabjaink is bővelkednek a kiterjesztett fúvástechnikai elemekben. Értékes és előre mutató együttműködés lehetne, ha a Zeneakadémia rézfúvós tanszakának kamaraegyüttese, illetve jelentős magyar szerzők és zeneszerzés-szakos hallgatók – egyfajta zenei műhelyként – dolgoznának együtt új kompozíciók létrehozásán, a legújabb megszólaltatási lehetőségek figyelembevételével.

Ennek a közös munkának elképzeléseim szerint keretet adna, ha az egyes tanszaki hangversenyeken és vizsgákon bizonyos számú új zenemű elhangzását irányoznánk elő. Ugyancsak méltó alkalmat teremthetnének ezek bemutatására az olyan események és szakmai fórumok, mint az általam a korábbiakban részletezett Rézfúvós Kamarazenei Napok előadásai, vagy a Nemzetközi Rézfúvós Kamarazenei Fesztivál és Verseny, melynek repertoárjába kiválóan beilleszthető volna egy-egy magyar zeneszerző kötelezően eljátszandó darabja.

9.2 Átiratok készítése

Ha egy rézfúvós együttes hangversenyén járunk, azt tapasztalhatjuk, hogy a koncertprogram igen gyakran tartalmaz különböző átiratokat. Valóban, ezek a hangszerösszeállítások sokoldalúságuknak köszönhetően remekül alkalmazhatók a legkülönfélébb zenei műfajokban, így nem meglepő, hogy a klasszikus zenei repertoár bővítési igénye időről-időre egyre több művészt készített arra, hogy átdolgozásokat készítsen.

Javaslom, hogy a Zeneakadémia rézfűvós kamarazenei képzésébe építsük be az átíratkészítői, repertoárfejlesztői tevékenységet, ezzel önálló, kreatív munkára ösztönözve a hallgatókat. Minden egyetemi rézfűvós együttestől elvárható, hogy tagjai évente legalább egy átíratot készítsenek. Meggyőződésem szerint ez a feladat – anélkül, hogy különösebben megterhelné őket – elmélyítené a hallgatók kamarazeneihez való kötődését, jelentősen bővítené hangszerismereti és partitúraolvasási tudásukat, s ez elvitathatatlan pedagógiai és szakmai tapasztalatot jelentene.

Példaként említeném, hogy egyik középiskolai kamaraegyüttesem két tagja (akikkel a Weiner szagimnázium tanáraként dolgozom) kifogástalan, hangszerszerű és professzionális színvonalú átíratot készített Bartók Béla: Román népi táncok című művéből. Egy hasonló jellegű kollektív munka a Zeneakadémián is felmérhetetlen haszonnal járna: ha minden egyetemi együttes rendszeresen készítené új átíratokat, s azok egy sorozat részeként, válogatott, zeneszerzők által lektorált formában meg is jelenhetnének, az korábban elképzelhetetlen mértékű bővülést eredményezne a teljes rézfűvós kamarazenei repertoár számára.

10 Innovatív célok

10.1 Interdiszciplinaritás

Oktatói filozófiám középpontjában az a meggyőződés áll, hogy mi, tanárok nem hagyhatjuk figyelmen kívül a társtudományok által felhalmozott, mára már korlátlan mennyiségben elérhető ismeretanyagot. Ez a tudás nem csak segítséget jelenthet munkánkhoz, de új megvilágításba is helyezi azt, miközben fizikailag és mentálisan is segíti a hallgatókat. A zenei pályán érvényesülni kívánó fiatalok – a vizsgákon, meghallgatásokon, tanári kritikákon vagy a gyakorlás monotóniáján és a tanulási folyamat nehézségein keresztül – már az egyetemi évek alatt számos kihívással szembesülnek. Kulcsfontosságú, hogy a hallgatókban erősítsük a reziliencia készségét, és használjuk azokat az eszközöket, amivel ez fejleszthető. Így már a zenei tanulmányok során elsajátíthatóvá válik számukra a valós próbatételek kezelése: amikor rájuk nehezedik a koncert- és versenyhelyzet által okozott nyomás, a próbajátékok feszültsége, a színpadon ejtett hibák okozta zavarodottság, vagy a hosszú próbák és turnék okozta fizikai és mentális terhelés.

A kamarazenei órák kiváló keretet biztosítanak a fentiek gyakorlására, s ezen felül a későbbiekben rendkívül szükséges alkalmazkodási és a hatékony együttműködési képesség elsajátítására. A pályázatom 5.2. fejezetében szereplő előadás-témák szélesebb körű

szemléletmódot adnak a hallgatóknak, a rezilienciát, az alkalmazkodóképességet, az összhangot és a flow állapotának elérését segítő módszerek pedig az órák anyagába egyszerűen beépíthető gyakorlati eszköztárat kínálnak (lásd 3.1. Óraterv). Mindez azért olyan fontos számomra, mert az igényes kamarazenehez minden fenti készségre szükség van. Ezekkel a tapasztalatokkal biztosítható, hogy a leendő művészek ne csak kiváló muzsikusként legyenek, hanem megbízható és jó kollégákként álljanak majd helyt a szimfonikus zenekari munkában és a zenei életben egyaránt. Éppen ezért vallom azt, hogy ezen képességek fejlesztése a kamarazenei órák tárgykörébe tartozik s ezért olyan lényeges erről kamarazene-tanárként beszélni és ilyen szellemben gondolkodni.

10.2 Az együttesek arculatának felépítése és gondozása

Úgy hiszem, a Zeneakadémián alakult minden, a hosszútávú munka iránt elkötelezett együttest megillet, hogy tanára – a legmagasabb szintű képzés mellett – az önálló előadói identitás felfedezésében, illetve az önmenedzselési készségek és a saját brand kialakításában is támogassa. A sikeres pályakezdéshez kritikus fontosságú a megfelelő zenei versenyek és pályázatok megtalálása, az egyedi repertoár felépítése, valamint az online platformokon való professzionális megjelenés. Ezeken a területeken az aktív segítő munka, a példamutatás és a saját tapasztalatok megosztása komoly inspirációt és gyakorlati iránymutatást nyújthat a hallgatóknak.

Tanárként e szemlélet maximális képviselőjére fogok törekedni. Elkötelezett vagyok amellet, hogy óráimon a rézfúvós kamarazenei ismereteken túlmutatva olyan gyakorlati tudást is átadjak, amely ahhoz is hozzásegíti majd a tanítványaimat, hogy ne csak kiváló művészekké, de piacképes, öntudatos előadókká is váljanak. Céлом, hogy ismereteimmel és tapasztalataimmal a Zeneakadémia rézfúvós kamarazenei együtteseinek számára biztosítani tudjam azt a mentori támogatást, amely lehetővé teszi számukra a sikeres karrier megalapozását.

10.3 Különleges koncerttípusok kidolgozása

Fontos számomra, hogy a Liszt Ferenc Zeneművészeti Egyetem rézfúvós hallgatói részesei lehessenek minél több olyan izgalmas és rendhagyó előadásnak is, amelyek a társművészetek bevonásával, a hazai egyetemek közötti együttműködések révén valósulnak meg, hiszen ezek az alkalmak remek lehetőséget kínálnának művészi látókörük kiszélesítésére is. Ilyen lehet például a Színház- és Filmművészeti Egyetem hallgatóival való közös munka, vagy a Magyar Képzőművészeti Egyetem és a Moholy-Nagy Művészeti Egyetem hallgatóinak bevonásával

létrejött projektek. Egyre elterjedtebbek a dinamikus és komplex, pl. VJ-k, vagy grafikus művészek által élőben illusztrált, többretegű előadások.

Ez nem véletlen, hiszen a hasonló, vizuális vagy dramaturgiai elemekkel gazdagított projektekből rejlik a lehetőségek gyakorlatilag kifogyhatatlanok. Nyitott vagyok arra, hogy egyetemi kamarazene-tanárként minél több hasonló program megvalósításában közreműködjek.

11 Zárszó

Pályázatom megírásakor arra törekedtem, hogy minél teljesebb képet tudjak adni gondolataimról és szakmai elképzeléseimről. Ugyanakkor természetes, hogy egy ilyen felsorolás sohasem lehet teljes: mindig lesznek olyan szempontok és részletek, amelyek a gyakorlatban, a közös munka során nyernek csak jelentőséget.

Az itt olvasható gondolatok nem a pályázati felhívás megjelenése óta eltelt időben megfogalmazódott ötletek: hosszú időn át érlelt meggyőződések és tapasztalatok eredményei. Régóta foglalkoztatnak ezek a kérdések, és hiszem, hogy az a szemlélet, amivel dolgozom és mindaz, amit eddigi pályámon megtapasztaltam, alkalmassá tesznek arra, hogy felelősséggel és elkötelezettséggel töltsöm be ezt a hivatást.

Köszönettel tartozom a lehetőségért, hogy az én vízióm is teret kaphatott, meghallgatásra találhatott. Bízom abban, hogy a jövőben mindaz, amit ez a pályázati anyag tartalmaz, nemcsak papíron, hanem a mindennapi munkában is valóra válhat.

Dr. Kresz Richárd Károly